

nekateri izposojevalci ne vračajo knjig tudi kljub ponovnim opominom. Sklene se, da se v takih skrajnih slučajih naprosi pristojnega nadzornika za posredovanje.

K 2: Dr. Žgec prečita smernice za učitelje samoizobrazbo, ki jih je objavil v 1. številki »Popotnik« 1929/30. Po teh smernicah tvori podlago za samoizobrazbo učiteljevo delo s Popisnicami. Na podlagi teh smernic se razvije debata, ki pokaže, da se z njimi strinjajo vsi. Stavili so se še nekateri dodatni predlogi, in sicer: Oblastni šolski nadzornik v pok. Senkovič: Kot pomožno sredstvo k Popisnicam naj učitelj vodi pedagoški dnevnik. Prof. Sijih: Smernice bi naj še izraziteje navajale učitelja, da prodre poleg v dušo otroka tudi v strukturo učne snovi same. Ostere želi, da bi se početku samoizobraževalne akcije točno orisal specjalni učiteljev delokrog. Smatra, da učiteljevo delo na gospodarskem področju ni njegovo delo; če ga opravlja, ga opravlja mesto drugih. Popisnice so sicer čim najboljše izhodišče za samoizobrazbo, ne morejo pa seveda orisati njenega obsega; tako lahko učitelj zaide potom dela na Popisnicah na specjalno gospodarsko področje in iztrosi svoje sile tam. Kot učiteljevo pravo delovno področje se naj izrecno označi delo za mladino, v šoli in seveda tudi izven nje. Ne smemo seveda preprečevati v sedanjem prehodnem stanju učiteljevega gospodarskega dela; a smatrati in označiti ga moramo izrecno kot izvenpoklicno delo, ki je upravičeno le, če je izpolnil učitelj svoje ožje poklicno delo. — O teh dodatnih predlogih se niti storilov sklepov; to se je prepustilo seji odbora OIO.

K 3: Dr. Žgec predloži Popisnice, ki jih je ponovno izdelal in razširil. Odbor je soglasen v tem, da jih je treba izdati in skrbeti za to, da se uvedejo na vseh šolah. Kakor bi bilo želeti, da jih izda Pedagoška centrala, in sicer takoj, se pa iz gmotnih razlogov to trenutno ne da izvesti. Rešitev bi bila v tem, da prosvetne oblasti priporočajo učiteljstvu in krajnjim šolskim svetom uvedbo. Pedagoška centrala bo v to svrhu posredovala pri oblastih. Ko se Popisnice uvedejo, bo »Popotnik« svetoval literaturo, ki bo služila učitelju v pomoci pri tem delu.

K 4: OIO naj ne ustanavlja obligativnih krožkov, oziroma delovnih zajednic, istotako naj ne predpisuje tem. Zajednice niso same sebi namen; so le sredstvo tam, kjer poediniec težko sam dela. Snujejo se naj iz konkretnih potreb. Delo na Popisnicah, jasni cilj in volja za samoizobrazbo bo gotovo ustvarilo te potrebe. »Popotnik« bo take delovne zajednice naprosil, da mu poročajo o svojem delu; na ta način in pa s svojim neposrednim vplivom na tovariše bodo take samoizobraževalne zajednice postale žive celice za samoizobraževalno akcijo učiteljstva.

Dopisnike in društvene poročevalce »Učit. Tov.« opozarjam na rubriko »Listica uredniškega odseka«, v kateri imajo odgovore glede svojih dopisov, v kolikor niso prišli v list. Dopisi, ki niso omenjeni v listnici, so le zaradi tesnosti prostora odloženi na prihodnjo številko. Glede dopisov, ki so bili oddani ožjemu sosvetu, je razvidna odločba ožjega sosvetu v sejnih poročilih ožjega sosvetu.

Izenačenje plač profesorjev na srednjih tehničnih šolah. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra trgovine in industrije in po zasljanju predsednika ministrskega sveta podpisal in proglašil zakon o plačah, stalnih mesečnih in ostalih dokladah, prejemkih in napredovanju ter upokojevanju nastavnikov srednjih strokovnih šol v resoru ministrstva za trgovino in industrijo. Zakon se glasi: § 1. Ravnatelji, profesorji, suplenti in predmetni učitelji srednjih strokovnih šol v resoru ministrstva trgovine (srednje tehnične šole, obrtne šole, višje ženske obrtne šole, trgovske akademije in dvorazredne trgovske šole) kakor tudi načelniki in inspektorji ter drugo osebje za strokovno šolstvo v ministrstvu trgovine ter šolski inspektorji pri banah se izenačujejo, glede plač, stalnih mesečnih doklad in prejemkov v aktivnem stanju in v pokoju z ravnatelji, profesorji, suplenti in predmetnimi učitelji srednjih šol in z načelniki ministrstva in inspektorji pri banah v resoru ministrstva prosvete istih kvalifikacij po zakonu o srednjih šolah z dne 31. avgusta 1929. l. P. št. 19.311. — § 2. Prevedba po tem zakonu na nove prejemke se bo izvršila na osnovi § 17. z izjemo točke 4. in 6. ter § 118. zakona o srednjih šolah z dne 31. avgusta 1929. P. št. 19.311, s tem da je treba § 17. točka 3. pod B) razumeti tako, da se lahko prevedejo učitelji, ki so položili zeločestni izpit kakršnokoli srednje šole in pa še dovršili kako drugo strokovno šolo nepopolne fakultetne stopnje. — § 3. Prejemki po tem zakonu se imajo nakazati s 1. oktobrom t. l. — § 4. Izplačilo prejemkov po tem zakonu se bo vršilo na breme presežkov in prihrankov proračuna ministrstva trgovine za leto 1929/30, ki jo je treba takoj in v naprej vknjižiti, kakor hitro stopi ta zakon v veljavno. — V to svrhu lahko minister za trgovino in industrijo izvršuje virmane med vsemi partijami tega proračuna. Vse dosedanje določbe o honoriranju navedenih nastavnikov prenehajo veljati. — § 5. Ta zakon stopi v veljavno, ko ga kralj podpiše in ko bo priobčen v »Službenih novinah«.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Na drobno.

FR. M. ROZMAN

Modna trgovina in strojno pletenje. Priporoča svojo bogato zalogu pletenin. Okusni vzorci. Zmerne cene. LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA ST. 7.

— Doklade za železniško in finančno osebje. »Slovenec« poroča: Dosedaj so imeli svoje posebne doklade sodniki, upravniki uradniki in po novem srednješolskem zakonu tudi srednješolski profesorji. Ministrstvo za promet je predložilo finančnemu ministru poseben pravilnik, po katerem naj se uredijo za promet osebje pri železniških direkcijah in pri ministrstvu posebne doklade. Doklade so fakultetske in direkcijske, in sicer obsegajo: 1. kategorija od sedme skupine naprej po 800 Din mesečno, t. j. 400 Din direkcijske in 400 Din fakultetske doklade, II. kat. od 3. skupine naprej samo direkcijske doklade; v III. kat. pa pride vpoštev samo ukazna skupina. Doklade torej znašajo: v I. kat. 800 Din, v II. in III. 400 Din. Daljši dobivajo referentje mesečno 100 Din, šefi 100 Din in načelniki 200 Din doklade, tako da dobijo skupno referenti 500 Din, šefi 600 Din, načelniki pa 800 Din posebnih doklad. Istotako je ministrstvo za finance uredilo na podlagi mnogokratnih intervencij fakultetskega osebja finančne stroke vprašanje novih posebnih doklad ter bodo tudi ti prejemali doklade po zgledu drugih uradnikov. Ministrstvo za finance je predlog ministrstva za promet načelno sprejelo in odobrilo.

— **Odkritje nagrobnega spomenika tov. Franu Brinaru** se je izvršilo v nedeljo 27. oktobra v Gotovljah. Na vaškem pokopališču so se zbrali pokopnikovi sorodniki, tovariši, prijatelji in množica domačega ljudstva s šolsko mladino in učiteljstvom. Po obredu blagoslovitve je domači župnik g. Vaclavik v daljšem govoru slaval pokopniku — svojega dobrega prijatelja. Orisal je njegove najlepše duševne poteze, poudarjal njegovo požrtvosvalno delo, ki je ljudstvu rodilo toliko dobrishadov. Njegove iskrene besede so do solz gašnile navzoče. Nato je predsednik Celjskega učiteljskega društva tov. Gosak pokazal na pokopnika kot vzor učitelja, živečega med kmetskim narodom in z njim. Spomenik — dostojno in okusno delo z napisom »Odličnemu in značajnemu tovariju« — je priporočil sorodnikom, domačinom in še posebej mladini v varstvu. Žalski pevski zbor je pod vodstvom tov. Pirca krasno zapel nagrobnico in s tem zaključil slovesnost, ki je s svojo intimnostjo segla globoko v vse navzoče. Otožen jesenski dan je slonel nizko nad Savinjsko dolino in Gotovljami, kjer je delal in zdaj počiva nepozabni tovarij ob svoji soprigi in hčerkki. Sredi med ljudstvom, ki mu je daroval svoje plemenito življenje.

— **Pomanjkanje učiteljstva na Bolgarskem.** Kot poročajo zagrebške »Novosti« je izdalо prosvetno ministrstvo v Sofiji poročilo, v katerem navaja, da je na Bolgarskem 1446 šol brez učiteljev. Največje pomanjkanje učiteljstva se opaža v trnovskem okrugu, kjer je 476 vasi brez učitelja, nato pride maštanjski okrug, kjer nima 258 vasi učitelja, a nazadnje plevljanski okrug, kjer primanjkuje 179 učiteljev.

— **Razširjenje šol.** V Novem mestu se ustanovi meščanska šola. V Podstenicah pri Novem mestu se ukine ljudska šola radi premajhnega števila učencev. V Gradcu pri Črnomlju se otvorí nova redna dvorazredna osnovna šola. Osnovni šoli v Dobovi in Vidmu ob Savi v brežiškem okraju dobita vzprednice.

— Za obnovitev že izrabljenih železniških legitimacij pošljite v prvi polovici novembra t. l. pravilno izpolnjene sezone Direkciji državnih železnic v Ljubljani. Seznamu priložite nove fotografije in za vsako osebo 10 Din v gotovini, na kar izda direkcija državnih železnic nove legitimacije in jih razpoložje upravičencem v drugi polovici decembra t. l. stare legitimacije morajo neposredni starešine vrni železniški direkciji brez fotografij takoj po 31. decembru. Kdor se bo ravnal po tem, ne bo imel nepotrebnih stroškov in event. sitnosti.

— **Uspodbilenost izpit na državnem moškem učiteljišču v Mariboru.** Uspodbilenostni izpit na državnem moškem učiteljišču v Mariboru. Uspodbilenostni izpit na državnem moškem učiteljišču dne 14. novembra ob 8. zjutraj. Kandidati, odnosno kandidatinje naj se zglose v sredo dne 13. novembra na državnem moškem učiteljišču v Mariboru popoldne ob tretji uri, in sicer v risalnici. Vse drugo je na črni deski v veži moškega učiteljišča. — **Predsednik izpravevalne komisije.**

— **Društvo učiteljev v Ljubljani** je razpoložalo poverjenicem vseh srezov in posameznim zavodom poročilo o svojem delovanju tekem tridesetletnega obstoja. Opozarijmo tovarišice zlasti na referat Alojzije Štebineve, v katerem razvija misli o potrebi ženske stanovske organizacije. Pozivamo vse tovarišice, naj pristopijo v društvo, ki more uspešno delovati le kot močna organizacija vseh učiteljev. — **Društveni odbor.**

— **Ročni zemljevid Dravske banovine** je izšel te dni v znani založbi Učiteljski dom v Mariboru. Ta zemljevid je pravzaprav posnatis Dalmatinskega ročnega zemljevida bivše ljubljanske in mariborske oblasti, ki ga je izdala ista založba že pred tremi leti. Obsegajo pa že novo mejo banovine z izločitvijo Medžimurja in črnomeljskega sreza ter s priključitvijo čabarškega. Novi zemljevid se prav prijetno razlikuje od prejšnjega po pestrosti in jasnosti barv, kar kaže lep napredek Mariborske tiskarne v tej panogi. Našim šolam bode s tem zemljevidom zelo ustrezeno. Saj so gotovo prve v celi državi, ki imajo že sedaj ročni zemljevid svoje banovine.

— **Učiteljski dom v Ljubljani** je odstopil vso gospodarsko akcijo Učiteljski gospodarski poslovalnici v Mariboru, ki čiste dohodke porazdeli med oba Domova. Niso pa s tem odpravljene zbirke prostovoljnih darov, dohodki predstav, sodnih poravnay, volil i. dr. denarni viri, katerih Domova, tako oni v Ljubljani kakor v Mariboru, zelo želita in

nujno potrebujejo. Zakonski jarem je težak, vzgoja šolajoče se mladine je vsled slabega materialnega stanja roditeljev silno ogrožena, družine hirajo zaradi pomanjkanja in vendar so ti bedni najmarljivejši soborniki za dosego končnega cilja U. D. Zganite se Vi vsi, ki Vas peza družine še čaka — in oni, ki ste krizo prestali.

J. L.

— **Solski lekarni Učiteljski dom** ne dobavlja več. Medikamente si lastniki, vsaka šola lahko nadomesti po poljubni lekarni, obvezne in razne impregnirane bombaževine pa dobavlja tvornica Kocjančič v Domžalah — Količevu.

Iz Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

— **Članstvo Glavnega uradniškega saveza.** V lanskem izvestju, predloženem skupščini v Sarajevu, je bilo navedeno število 50.000 članov in to število smatramo še sedaj za veljavno. Neposredno so v Glavnem savezu včlanjene slednje organizacije: 1. Savez drž. činovnika i službenika v Beogradu. 2. Savez drž. nameščenika v Sarajevu. 3. Udruga javnih nameščenika i umirovljenika v Zagrebu. 4. Savez drž. nameščenika i umirovljenika v Splitu. 5. Savez p. t. uslužbenika v Beogradu. 6. Savez starih organizacija drž. nameščenika v Črni gori. 7. Savez staleških organizacija drž. nameščenika v Ljubljani. 8. Savez p. t. uslužbenika v Beogradu. 9. Savez finansijske kontrole v Beogradu. 10. Udrženje monopolnih činovnika v Beogradu. 11. Udrženje carinskih činovnika v Beogradu. 12. Udrženje poreksih činovnika v Beogradu. 13. Jugoslovensko učiteljsko društvo v Beogradu. 14. Udrženje činovnika poštanske štedionice v Beogradu. Ta seznam kaže zadovoljivo stanje, kar se tiče članstva, posebno če pomislimo, da so pri posameznih pokrajinskih zvezah zastopani nameščenci vseh strok. Na žalost se faktično stanje vendar občutno razlikuje od vtisa, katerega vzbuja prednji seznam. Med temi organizacijami so nameščeni tudi take, ki so z Glavnim savezom samo v navideznih zvezah. Tako n. pr. Glavni savez od nekaterih organizacij ves čas od prošle do sedanje skupščine ni prejel niti enega samega pisma. Niti takega ne, ki se ne nanaša na plačilo članskega prispevka! Taki majavi odnosa med centralo in med včlanjenimi zvezami in združenji odkrivajo slabost organizacije in vidno označujejo enega od najvažnejših vzrokov nezadostnih uspehov naše stanovske akcije. S tem je treba na vsak način končati, da bo Glavni savez na vse zadnje vendar enkrat vedel, koliko in kakšne člane ima. Obžalovati je treba okolnost, da v Glavnem savezu niso zastopana nekatera centralna strokovna združenja, ki imajo sedišče v Beogradu, kakor so Združenje sodnikov, Profesorsko društvo in Združenje univerzitetnih nastavnikov. Odnošaj teh združenj napram Glavnemu savezu je povsem nenormalen. Dočim so centrale teh združenj izven Glavnega saveza, so njihove sekცije deloma včlanjene v odnosnih pokrajinskih zvezah. Uprava Glavnega saveza je že prej večkrat poskušala, da tudi ta združenja uvede v našo skupno organizacijo in jih pri tem opozarjala na že navedeno okolnost — na žalost uspeha ni bilo. Ta združenja so vztrajala na tem, da ostanejo še naprej v položaju »sijajne osamljenosti«, pri čemer so utemeljevala to svoje stališče s tem, da imajo svoje specjalne probleme in da zato ne uvidijo potrebe niti razloga, da bi vstopili v tesnejši stik z organizacijami nameščencev drugih stroškov in vrst.

(Naš Glas.)

Učiteljski pravnik.

— § Poviški osnovne plače se obračunavajo in izplačujejo v smislu § 108. zakona o podaljšanju odredb finančnih zakonov z dne 31. julija 1929 dvakrat na leto, t. j. 1. januarja za čas od 1. julija do 31. decembra in 1. julija za čas od 1. januarja do 30. junija vsakega leta. Ta zakonska določba se doslovno glasi: »Periodski poviški se obračunavajo in izplačujejo, če pada prestop na višjo stopnjo osnovne plače v prvo polovico leta, 1. julija, sicer pa 1. januarja vsakega leta. Prav isto velja tudi za prestop na višjo stopnjo stanarine.« — Doslej so se poviški izplačevali sproti, kakor so dospela rešenja o priznanju višjih stopenj osnovne plače.

— § Pokojnina, odmerjena za več oseb, se avtomatski zniža, če prestane pravica do pokojnine posamezni osebi. V konkretnem slučaju je bilo stavljeno vprašanje, da li se rodbinska pokojnina, določena s 65% za dve osebi v zmislu čl. 148. uradniškega zakona po smrti prve osebe, kateri je bila pokojnina nakazana za izplačevanje, sama po sebi (avtomatski) zniža na 50%, ali je treba za preostalo osebo vnovič urediti pokojnino. Na to vprašanje je odgovoril finančno ministrstvo z rešenjem D. R. br. 86.953 od 3. junija t. l.: »da v tem in v sličnih slučajih ni treba izdati novega odloka, temveč se pokojnina samo proučenatal zmanjša, ker se ista ne prenaja na drugo osebo, temveč zgolj na tisto, ki preostane še kot uživač že odmerjene pokojnine.« — N. Gl.

— § Draginjska doklada osebam, ki uživajo stalno letno podporo. V konkretnem slučaju glede priznanja pravice do draginjske dolžnosti k dohodku s podprtih pokojnin pod D. R. št. 13.381 od 1. marca t. l.: »Analogni z določilom al. 2. čl. 9. določbe ministrskega sveta od 8. oktobra 1924, D. R. št. 107.201 je treba poleg podpore, ki jo nekdo uživa na osnovi zakona o izrednem priznanju državne podpore, določiti še pripadajoč minimalno osebno draginjsko doklado po čl. 7. iste odločbe. — N. Gl.«

